

Nro. 10.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Februariusnak 3-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

B é t s.

Felséges Urunk nemtsak el nem mellőzi job-
bagyáinak, magához, és a' Hazához muta-
tott hiveségeket és érdemeiket, sőt inkább min-
denkor illendőképen kívánnya azokat meg jutal-
mazzatni. — Mostanában Méltóságos Felső-Büki
Nagy József Personalis Úr Ő Nagyságot mind előbbi
érdemeire, mind a' közelebb múlt *Posoni* diéta
alkalmatosságával mutatott hasznos szolgálattýára
nézve a' Sz. István Rendjének Kommendatorai
közé emelni méltoztatta, mellynek tzimerét, a'
közép rendű keresztet *Budán*, Jan. 22-ik napján
sok azon rendben lévő személyeknek, Magyar
Magnásoknak és Uraknak jelenlétebben *József Kir.*

Fő Hertzeg Magyar Ország kedves Nádorispánja függesztette a' nevezett Méltos. Úr nyakába.

Egy itten tartózkodó gazdag Anglus kavalér, tsupán az emberiséghez vonzó jó indulatjától ösztönöztetvén 24 pár jó erkölcsű, 's igyekezetű szegény ifjú hazasulandó személlyeket kívánt az ide való Előjároktól magának ajánltatni, a' kiknek egyen egyen, mesterségeknék szerentsés el kezdésére és folytatására 500, házi butorjaiknak 's küntöseiknek meg szerzésére pedig egyen egyen 150 forintokat ajándékozott. Ezek a' ki választatott hazasulandó új párok tegnap dél után szerkeztettek öfzve a' Sz. István templomában.

Hadi Környülállások.

Most semmi olly nevezetes történeteknek jelentésével nem kedveskedhetik a' *Magy. Kurir*, a' mellyeknek olvasásában gyönyörködhetnének Érd. Olvasói. A' mit a' múlt szerdán az Udvari Diarium a' *Kéhli* erősség ostromlásáról közlött a' Publikummal, azt már mind meg vitte a' barna maga táskájában, és így ha most is ugyan azokkal állana bé a' *M. Kurir* É. Olvasóinak udvaraiba, még tsak egy abrakot sem kapna érettek.

A' külső Orzági, nevezetesen a' *Rénus* felső környékéről jött tudósításokból olvassuk, hogy a' *Hünningeni* hid előtt való sántzoknak ostromoltatását néhány napoktól fogva keményen folytatták az ott lévő Cs. K. seregek. Azomban az ellenség sem vesztegel, hanem tehetsége szerént a' köröm szakadásig kívánnya azt védelmezni. *Móro* fő vezérnek olly szoros parantsolatja érkezett *Párisból*, hogy utólsó emberének fel áldozásáig által ne engedje azt a' mieinknek, melly végre nagy számmal meg szaporította a' *Hünningeni* őrizetet, 's éjjel nappal erősíteti a' sántzokat. — Generál *Dufour*, az első osztály Kommandánsa, Jan. 12-kén a' *Rénus* jobb partyán lévő földi erősségeknék meg szemlelésére által jött;

holott Gen. *Desenfans* a' kórmányozó; sőt maga *Móro* fő vezér is *Hünningenbe* szándékozik menni.

A' *Kolóniai* későbbi levelek szerént *Koblentz-be* váratik a' nevezett Fr. vezér, hogy mindazért az ott lévő seregeknek bizonyos lineán való téli quártyélyozásokat meg határozza, mind pedig azért, hogy az oda gyülekezendő fő tisztekkel egyetemben el készittse a' jövő táborozásra való planumot. — Az eddig *Kolóniában* és annak környékén kantonirozott hadi nép *Metzbe*, az itt vólt katoná örizet pedig *Olafz Országba* fognak marsirozni. —

Bournonville Generális sok sántzokkal és reudutákkal szaporitattya a' *Düsszeldorfi* földi erősegeket. — A' *Brabantziában* támadott béketelenségnek le tsendesítésére 12 eskadron lovasságot küldött *Salm* Generális vezérlése alatt. — Az esős idők által meg kárositatott *Neuvidi* földi erősegeket is meg újitatni parantsolta.

Nagy Britannia.

Minekutánna a' Parlamentum eleibe terjesztette vólna *Pitt* Minister a' *Lord Malmesbury* és Fr. Directorium közt folyt békességes alkudozásnak reménytelen lett félbe szakadását, három egész óráig tartó hosszú beszédet mondott a' Frantzia nemzet ellenvaló hadakozás folytatásának szükséges vóltáról, mellyet mi rövideden ekként adunk elő: A' *Britanniai* Kir. Kabinet, *ügymond*, semmit annyira nem ohajtott, mint azon háborúnak, mellyre mi semmi okot 's alkalmaztosságot nem szolgáltattunk, végződését. Kéntenek vóltunk mi tulajdon magunk bátorságára, és Európának tsendességére nézve, szövetségeseinkel egyetemben ezen háborúba botsátkozni. Mi semmit el nem mellőztünk azon elzközök közül, a' mellyek által helyre lehetett vólna a' békességet állítani. — Egész Európa meg valhattya azt, hogy nem mi, hanem az ellenségnek törvénytelen kivánságai szakasztották félben a' békességes

alkudozást. Mi kell minékünk, mint férfiaknak, Anglusoknak és patriótáknak a' mostani környülállások közt mivelnünk? El kell e' a' Fr. Directorium által okoztatott gyalázatot szenvednünk? — Nem ezent mivelte e' a' *Wickhám* Úr által *Bazelben* el kezdődött békességes alkudozáskor? Nem így bánt e' a' Fels. *Bétsi* udvarral a' múlt ezten-dőben kezdődött ellenségeskedésnek elején? Nem vetette e' meg a' *Koppenhagi* Kir. udvar által ajánltatott közbenjárást? Azon békességes feltételek, mellyeket mi a' Fr. Directorium eleibe *Lord Malmesbury* által terjesztettünk, helyesek, igazságosak, es tulajdon haznunk keresése nélkül valók vóltak. — A' Fels. Császár sokat vesztett, mi pedig sokat nyertünk, a' melly nyereségünket az Európai egy aranyúságnak helyre állítására végett készek lettünk volna fel áldozni. A' mi fegyvereink és kereskedésünk által szerzett haznunkat ki nem botsáthattuk kezünk közül, kiváltképen hogyha a' Frantzia finantziának nyomorúlt vóltát Országunk virágzó állapotjával öszve hasonlítjuk. — Örökös gyalázatunkra szolgálna minékünk, magunkat egy olly erköltstelen nemzet által meg aláztatni engedni. — Valameddig Hollandia töllök függeni fog, addig vissza nem adhattuk általunk el vétetett örökségeiket, mivel a' mit Hollandiának vissza adnánk, nem ennek, hanem a' Frantziáknak ajándékoznánk.”

„Azonközben bátor félbe szakadott is a' békességes trakta, de ha ezére jö az ellenség, ismét meg lehet azt újítani. Hanem szemeseknek kelle-tik lennünk annyiban is, hogy előre meg ne határozzuk a' Parlamentumban a' békességes feltételeket, mivel változhatik az idő, változhatnak a' környülállások is, a' mellyek az ellenség gondolkozásának módját is meg változtathatták. Nem nagy gyalázatunkra szolgálé minékünk, hogy a' Király és Ministerium hire nélkül *Ultimatumot* kívánt a' Directorium *Lord Malmesburytől*, mellyet magától nem adhatván, 48 óra alatt oda kellett néki *Párist* hagyni. — Allig lehet ennél nagyobb

meg aláztatást gondolni. — Hát olly nyomorúlt állapotba helyezettetté *Anglia*, hogy kéntelen volna ezt a' bosszuságot el szenvedni? Találtatik e' tsak egyetlen egy férfiú is ezen derek és szabad nemzet közt, a' ki ezen ostobaságot és tyrannismust mentegethetné? Mitsoda principiumok szerént kellessék nekünk velek alkudozni? Meg kellé Constitutiójoknak azon végzéseit esmérnünk, a' mellyek szerént az általok el foglaltatott tartományokat Respublikájoknak alkotmányába bé iktatták? — Azok a' Publicisták, a' kik e' világ állapotját *Delacroix* uramnál jobban értik, 's által láttak, hogy az illetén principium örökös vetelkedésnek és háborúságnak kutfeje lenne, régen meg tzáfolták és ki katzagták azt. — Illyenképen valahová bé lépnének a' Frantziák, mind az övék lenne — így *Hybernia* is, a' hová ki szállani szándékoznak többé nem a' miénk, hanem az övék volna. — Az illetén hatalom által minden Statusoknak jussai semmivé tétetnének s. a' t."

Mindezekre *Fox* Úr rövideden azt felelte, hogy *Pitt* Ministernek soha sem vólt szives szándékja a' Frantzikkal való békességnek eszközlésére, hogy *N. Sandortól* fogva senki sem okozott e' világnak annyi nyomorúságot mint ő. (Illyen beszédeket többször is hallottunk már *Fox* szájából, de azomban még is a' leg virágzóbb és boldogabb állapotban vagyon *Anglia*).

Frantzia Ország.

Még most is tsak igen annyi bizonyost tudunk a' *Bresti* flottáról irni, a' mennyit iránk vala az el múlt posta napon. A' *Párisi* tudósítások Jan. 14-ik napjánál tovább nem nyúlnak, azóltatól fogva pedig sok *non putaram* történhetet e' világon. — Hogy azon flottának egy kevés része *Bouvet* Contre-Admirális kórmánya alatt a' *Bresti* kikötő helybe vissza tért, már most maga sem tagadja a' Directorium; de hogy merre, 's hova ment a' több része? mitsoda környülállások közzé légyen tétettve? mennyi hajót 's em-

bert vesztett el azóltatól fogva? arról gondolom, tsak annyit tudnak a' *Párisi* lakosok, mint a' *Lútzsi* révészek.

A' *Bouvet* Contre-Admirál hajó-seregénel lévő tisztek beszélik, hogy a' *Bantry-Bayba*, az az tenger öblébe nem azért ment volna bé a' *Bresti* flotta, hogy az azon lévő hadi nép *Hyberniába* ottan ki szálljon, hanem hogy az el szélledett hajók ottan öfzve gyűlvén, azon Ország északi oldalához evezzenek, mellynek pártos lakosai ki terjesztett karokkal várják a' szabadságnak és egyenlőségnek fegyverrel prédikáló apostolait. Továbbá azt mondják, hogy a' *Fraternite* nevű fregatte, mellyen *Morard de Galles* Admirális és *Hoche* Generális vóltanak, a' szerentsétlenné lett *Seduisant* nevű hajó eránt tett rendeléseik miatt egy kevésse el késődtek, hanem tsak ugyan utól érték azon flottának két osztályát, 's azokkal együtt eveztenek ki a' *Bantry-Bayból*.

Azonközben 12 linea hajók mennek a' *Hybernia* körül ólálkodó Fr. flotta után, mellyeken számos hadi nép vagyon, és a' mellynek fő kormánya határozatlan hatalommal *Groachy* Generálisra vagyon bizattatva, kinek akarattya 's meg egyyezése nélkül tert vissza *Brestbe* *Bouvet* Contre-Admirális.

Ezen 12 linea hajóból álló eskadrén lévő hadi seregnak meg batoritátása, 's fel serkentése végett, következő hirdetményt adatott ki a' *Brestiai* Admirálitás, *Nivose* hólnapnak 13-ikán (Jan. 2-ikán): „Vitez barátink! *Hoche* Generális, kinek kormánya alatt ti győzni szoktatok, újabb győzedelmekre vezérrel titeket, a' szabadságnak *Hyberniába* való vitelére, és az *Angliai* kormányfők által régtől fogva bosszúsággal illetett Republikának meg bosszúlására, és azon dicsőséges békességnek meg szerzésére, mellyet régtől fogva sohajt Európa, fogtok menni. Meg tsalták reménységünket a' szelek, széllyel szórták a' tengeri szélvészek ármádiánkat, 's el szakasztották fő kormányozójoktól.”

„Vitézek egy szempillantásni időre vissza térvén Frantzia Országba, meg nem unatkoztok a bizonytalan kimenetelnek várakozása miatt; a tinéktek igirtetett szerentse el nem múlt, hanem csak továbbra haladott; a fő kórmányfőnök által az azon ditsőséges fel tétele mellett, mellyet a Respublika bóldogságának öregbitése végett meg határozott, és sokkal fellyebb betsüllli a ti szolgálatotokat, hogy sem egyszerre eszközöket szolgáltatna a ti vitézi bátorságtoknak, és általhatatosságtoknak gyakorlására.”

„Nem úgy vitéz batátim! az ellenkező elementum most egyszer meg lántzolta karjaitokat, de azért el ne tsüggedjete; már most esméretes elöttetek a ditsőség, ösvénye; meg mutattuk ezen tengeri expeditió otsárlóinak, hogy noha felettébb kemény a tél, de azért még is semmi lehetlenség nints a Frantziák előtt, és hatsak szinetek látásától is meg rettent *Anglia*, gondollyátok meg, mit reménylhettek, hogyha számosabb erővel tamadni fogunk honnyaikra. — Vezérjetekek örömökben tapsolnak azon vitézi bátorságtokon, mellyet a leg nagyobb veszedelmeknek közepette is mutattatok. — Tudtára vagy on im már a végre hajtó Tanátsnak is, mellytől tökéletes meg elégedésének ki nyilatkoztatásával együtt ohajtott parantsolatot fogtok venni az eránt, hogy térjetekek vissza a békesség, és a mi szabadságunk leg tüzesebb ellenségeinek meg paskolásokra” s. a. t.

Ezen vakmerő expeditiónak ki menetelére mindenek nagyon figyelmeznek, az erről támadott hírek és vélekedések a Pandora piksiséből ki repült nyavalyáknál is számosabbak. — Az ellenkező közönséges újság levelek igen mérges szemre való hányásokat raknak a kórmányfőnök eleibe, hogy a Frantzia tengeri erőnek utólsó maradványát is nem átallotta a bizonytalan és változó szerentsének játékara rakni.

Bonaparte fő vezértől két levelet vett a Directorium a múlt hólnapnak közepé táján. Az

elsőben három dolgokról teszen jelentést, úgymint
 1) a' Frantzia ármádiának az *Adige* vagy *Ets* mentében való fekvéséről. 2) *Mantuának*, és az abban lévő Cs. K. katoná örizetnek jelenvaló környülállásairól. 3) A' Fr. katonaság vitézségéről, készségéről és gondolkozása módjáról. Tökélletes meg elégedessel jelenthetem, úgymond, Polgár Directorok tinéktek, hogy egy ármádiája sints a' Respublikának, olyan mint az Olasz Országi, a' melly t. i. jobban kívánná az 1795-ik esztendei Constitutiónak fenn tartását, mint a' Frantzia nemzet szabadtságának egyetlen egy menedék helyét. Utállyák az új revolutionistákat, 's készek őket fegyverrel le ültetni, bátor akarmi feltételek legyen is azoknak. — Nem kell több revolutió — ebből áll a' katonaságnak leg édesebb reménysége. — Nem kívánnya a' békességet, a' melly után belsőképen sohajtozik, tudván, hogy az illyetén kívansága által azt el nem érhetné, és mivel azok, a' kik azt belsőképen nem sohajtyák, szüntelen a' békesség hangját pengetik nyelveiken, de azért, hogy tökéletességre ne mehesen. — Ellenben a' katonaság annak bizonyosan leendő el nyerésére, újabb viadalokra készíti magát.

Az utólsóbb levélében arról ád a' Directoriumnak számot, mi okon foglaltatta el a' *Venezzei* Respublika városát és környékét *Bergámot*. Azért, úgymond, mivel ellenségeinknek jóakarói meg akarták az *Adda* és *Ets* folyóvizei közt való egyesülésemet akadályoztatni; mivel az egész *Bergamascoi* tartomány ellenséges indulattal viseltetik erántunk. — Magában *Bergamo* városában egy különös Commissió állitatott fel, mellynek egész foglalatossága abban állott, hogy nekünk áratson; sok katonáinkat meg öldöstek ezen tartományban, és az általunk el fogattatott Austriai katonáknak segítségére vóltak az el szökésre s. a' t.

Pichegrü és *Jourdán* Generálisoknak, mintha most is szolgálatban vólnának, divisionalis Ge-

generális fizetések jár. — Az utólsóbb egy magát mentegető irást küldött a' Directoriumhoz, mellyben fontos okokkal kívánja meg bizonyítani, hogy nem ő, hanem az ő alatta lévő fő tisztek voltak a' *Sámbréi* és *Máási* armádia szerentsétlenségének szerző okai. — *Kléber* Generális is bútsútvett ezen armadiától.

A' 200 ból álló öregebb Tanátsnak Január. 9-ik napján tartott gyűlésében újobban emlékezetet tett *Baudin* a' törvénytévő corpus meg újítatása eránt hozatott végzésről. — Akar minémű sorsa legyen, *úgymond* ő, ezen meg határozásnak, elég az ahoz, hogy mindenkor tanúbizonysága lészzen a' ti hiveségteknek, és a' nemzet törvényei eránt való tiszteleteteknek. Ti, a' kik jól érzettétek, melly terhes legyen ezen hivatalnak kezdetében a' mások bizodalmatlansága ellen küzködni, leg jobban tudjátok az irigység ellen azokat védelmezni, a' kik majdan egy hivatalban fognak lenni veletek. — Hasonló jó indulattal fogtok viseltetni a' ti előbbi tizttársaitok eránt, és érezni fogjátok, melly siralmas állapotja legyen a' nemzet képviselőinek, hogyha bal velekedés vagy onerántok ide jövedelekkor, és bizodalmatlanság innen lett ki menetelekkor. — A' mi erántok való tiszteletünk fogja őket vigasztalni. Illyeten meg jutalmaztatását várhattyatok ti Respublikának fundatorai, a' ti munkáitoknak. — Hogyha honyonyaitokba is fog titeket a' háladatlanóság követni, el ne felejtkezzetek arról, hogy védelmezőiteket itten hátra hagyátok, és ha a' szükség kívánja, másod izben is meg mutathattyátok, hogy az igaz Respublikánus, maga betsületén kívül, mindenét kész hazájának bóldogságáért fel áldozni. — *Baudinnak* ezen feltételét mind az öreg mint az ifjább Tanáts helybe hagyták.

Az 500-ak Tanátsának, Jan. 11-ikén vólt gyűlésében elő hozta *Delleville Filep*, hogy szükség vólna Januariusnak 21-ik napjáról meg emlékezni, a' melly napon t. i. 1793-ban a' Fr. Respublikának első fundamentom köve le tétetett,

de nem elég lészen akkor csak az előbbi igazgatás formájának gyűlölésére meg esküdni, hanem hasonlót kell az anarchisták, és az ő gonosz alkotmányok ellen mivélni — szükség, hogy minden közönséges hivatalbeli személyek esküvéssel kötelezzék magokat a' Respublikának és Constituciónak hivségére. — Senki sem eskütt jobban meg az előbbi kormányfűeknek gyűlölésére mint *Robespierre* és *Marat*, de nem azért, mintha ők azt útálták volna, hanem inkább azért, hogy minden igazgatás formáját fel forgathassák, és szabad tettések szerént öldökölhessék, 's minden vagyonaiktól meg foizthassák a' jó lakosokat s. a' t.

Austriai Belgium.

A' miólta a' szegény szerzetes Rendek magános életeknek tsendes helyéből a' klastromokból ki üzettettek, azóltatól fogva sok helyeken nagy béketelenség, és zugolódas tapasztaltatott a' nép közt. Tsaknem minden várasakban és falukban nagy számmal vagynak olyanok, a' kik fegyvert fogtak a' Frantziák ellen. — Sok helyen öfzve is tsaptak már velek, és mind a' két részről folyt az emberi vér. — És nemtsak *Brabantziában*, hanem más *Belgyiomi* tartományokban is illy szomorú az időnek ábrázatja. — E' miatt kellettett *Kolónia* és *Düffzeldorf* környékéről egy-néhány ezer főből álló fegyveres népet oda küldeni. A' kiknél az insurgensek közül fegyver találtatik, leg ottan hadi törvény tétetik reájok, 's agyon lövöldöztetnek.

A' *Sámbrei* és *Máási* ármádiától *Lüttiken* keresztül *Belgyiom* felé vitetett ártilléria sokféle vélekedésre adott alkalmatosságot. Némellyek azt mondják, hogy azok Fr. Országba vitetnek, holott újabb mozgásban vagynak a' *Jakobinusok*, 's azon erőlködnek, hogy a' *Párisi* kormányfűeknek meg újításakor, őket válassza a' nép képviselőkké. — Inkább hiszük, hogy a' *Brabantziában* támadott zendülés tüzének el óltatására tétetnek ezek a' rendelések. A' 16-ik dragonyos

regement és egy ártillérista corpus *Brüsszel* külső városaiban cantonirozik. — A' szomszéd tartományokban és helységekben is számos hadi nép telepített le, melly rész szerént a' felső *Rénusi*, rész szerént az északi armádiától ment oda. Stabalis tisztek is sokan gyülekeztenek *Brüsszelbe*, mellyből azt a' következtést húzzák ki a' lakosok, hogy újobban hadi kormányszék fogna *Belgyiumban* fel állittatni.

Orosz Birodalom.

Gróf *Romanzow*, a' nehéz lovasság Feldmarsalja, és a' *Kasani* vasas regementnek tulajdonosa, a' mostan uralkodó Császárnak kedves utazótársa, gutta ütésben meg holt. — Az elsőbb hivatalját Gr. *Soltikow Iván* vagy *János* nyerte el, a' regementje Hertzeg *Poniatowszky Józsefnek* ajándékozott. — Néhai *Potemkin* Hertzeg javaslására sok változásokat tétetett az utolsó Török háború alatt és után néhai II. *Katalin* az Orosz armádiánál, nevezetesen, hogy négy Feldmarsálnál több ne legyen, úgymint egy az infanteriánál, egy a' könnyű, 's egy a' nehéz lovasságnál, és egy az ártillériánál, a' kik egyfzersmind fő Inspectorai 's Gondviselői lettenek azon corpusoknak. A' könnyű lovasságnak maga *Potemkin* Hertzeg, a' nehéz lovasságnak Gr. *Romanzow* tétettek Feldmarsaljaiva. Ennekfelette ki vévén a' Leib az az a' Császár, és Nagy Hertzeg regementjeit, egyetlen egy sem viseli a' Proprietariusnak avagy tulajdonosnak, hanem azon tartománynak, a' mellyben lakik, és a' mellyből szedetődik, a' nevét, p. o. a' *Pétersburgi* Cantonban lévő *Pétersburginak*; a' *Kasanban* cantonirozó *Kasaninak*; az *Astrakánban* cantonirozó *Astrakáninak*; az *Orenburgban* cantonirozó *Orenburginak*; a' *Siberiában* cantonirozó *Siberiainak*, egy szóval minden Gubernamentumnak, vagy Provinciának tulajdon regementje vagyon, és maga tartozik azt completirozni, táplálni, ruházni, és fegyverrel tartani. Az Orosz armádiánál erősebb egész Európában egy

sints, úgy hogy békességnek idején 380 ezerre, háborúban pedig 400 ezerre rá megyen: még is mindazáltal egy Európai ármádia sem telik respective olly kevés költségben, mint az Orosz Birodalombeli, és egy Országbeli katona sem elégzik meg olly kevés zsoldal, mint az Orosz katona. Lásd *Revalische wöchentliche Nachrichten v. Jahr 1790. 13. Stück.* — Ebben azt olvassuk, hogy egy dragoños katonának equipirozása, ki vévén a' lovát és lova szerzámát, 17 rubelben és 45 kopikban kerül. (A' régi *Rubelek* 2 forintba 4 krajtzárba mentenek, de az újak tsak 1 for. 50 kr. vétetődnek el. Egy kopek $1/10$ krajtzárt teszzen). Egy gyalog katonának esztendeig való zsoldja a' kenyéren és árpa darán kívül, 7 vagy 8 rubelre ment ennek-előtte, még is számosan találtattak olyanak közülök, a' kik illy kevés zsoldjokból is capitalist tsináltak magoknak. — I. Pál mostan uralkodó Császár egy negyed réffzel meg javította fizetéseket, úgy hogy most már $3/4$ esztendőre annyi zsoldjok vagyon, mint vólt ennek-előtte egész esztendőre.

A' nevezett Orosz Császárnak újabb bölts rendelkezései közzé tartozik az is, hogy ő minden polgári és hadi szolgálattal együtt járt nemességet el töröltt, 's magának hagyta azon just, hogy a' kiben talentomot 's ahoz illendő érdemet talál, maga jutalmaztathassa meg a' nemesi rangal.

Ezen dolognak világosabban való meg értésére jegyezzük meg rövideden, hogy az Orosz Birodalombeli lakosok öt classisra vagynak fel osztatva. Az *elsöben* a' *nemesek* vagynak; a' *másodikban* a' papság; a' *harmadikban* a' *polgárok*, úgymint a' kereskedők, fabrikánsok és manufacturistak, és az idegen Országokból oda ment és ott le telepedett colonisták, a' *negyedikben* a' *szabad parasztok*, a' kiknek tudniillik tulajdon örökségeik vagynak, de semmi uraságnak nem szolgálnak. Ide tartoznak a' földmives colonisták, az *Odnodworzenek*, az az, az egy haz ülésűek, a' *Kozákok*, a' Tatárországi nemzetségek, a' *Bas-*

kírok, Wogulok és Kálmukok, a' hadi szolgálatból ki lépett, és falun lakó katonák, a' szabadon botsáttatott örökös jobbágyok, és a' Kiss Ruffziai parasztok. — Az ötödik classisban vagynak az örökös jobbágyok, a' kiket földes uraik tettzések szerént másoknak ajándekozhatnak, pénzen el adhattyak, és fel is tserélhetnek.

A' *nemesség* hat classisra vagyon fel osztatva. Az *elsőhöz* tartoznak azok, a' kiknek diplomájok, tzimerek, petsetjek, és olly tanúbizonyság levelek vagyon, mellyel meg mutathattják, hogy ennek-előtte 100 esztendővel is nemesek vóltak öseik. A' *másodikhöz*, a' nemtelen ágyból született fő hadi tisztek, a' kik I. Péter Császárnak 1721-ik esztendőben, Januar. 16-ikán költ *Ukazja*, az az, parantsolattya szerént, magzatjaikkal és maradékaikkal egyetemben meg nemesítettek, és nemes diploma helyett tiszti Patenst kaptak. — A' *harmadikhöz* az úgy nevezett *nyóltz classisú* nemesek, t. i. a' *militaris Statusnál* a' *Stabalis* tisztek és maradékjaik; az udvari és polgári hivataloknál a' nemtelen ágyból származott Status és udvari Tanátsosok, a' Kancelláriákon lévő főbb hivatalt viselők, titoknokok, és a' papoknak maradékai. — A' *negyedikhez* az idegen Országokból oda költözött nemes familiák. — Az *ötödikhez* a' Herizegi, Grófi és Báró familiák. — A' *hatodikhoz* a' régi nemes familiákból eredetet vett, de a' mostoha szerentse miatt szegénységre jutott nemesek. — Az *első, negyedik, ötödik és hatodik* classisú nemeseeknek neveik a' nemesek könyvébe vagynak irattatva. — A' *második és harmadik* classisban lévőknek nemesi rangjok neveztetik a' *szolgálattal együtt járó nemességnek*, és imé az illy nemesek eránt tett I. Pál Császár újabb rendelést, úgy hogy az olly hivatalokban helyhezett embereknek nemes rangjok tsak magok személyekre fog szorittatni, maradékaikra pedig nem.

A' Császár koronázására, mély Húsvét második napjára (az ó Kalendáriom szerént) vagyon

meg határoztatva, már is tétetnek a' készülétek. Leg közelebb egy olly vadász sereget állított fel, mellyből minden Európai udvaroknál lévő Orosz követ mellett kettő fog lenni, 's ezek viszik a' kurirságot. Mindnyáján tisztek, forma ruhájok zöld, kalapjukon fekete kokárda vagy keskeny arány paszomántotskával, mellynek felső részén egy arany tsillag tündöklik. A' Bétsi Orosz követséghez rendeltetteknek *Jakow Ivanits Mólíkanow*, és *Alekszei Egorits Makejew* a' nevek, mind ketten köz katonáknak a' fiaik, 's mind ketten jeles erköltseikre, és a' hadi mesterségben való jártosságokra nézve emeltettek tisztségre. Ma egy hete érkeztek ide Bétsbe.

Mindennap ki szokott a' Császár menni a' strázsára ki állítatandó katonaságnak exercirozására, a' melly két egész óráig tart. Azoknak, a' kik a' fegyverben való gyakoroltatásban magokat mások felett meg különböztetik, különbkülömbfelé ajándékokat, p. o. arany keresztet, tobák tartókat, 's pénzt szokott adni, azoknak pedig, a' kik magokat rosszul viselik; és meg jobbúlásoknak semmi jelét nem adják, az egész sereg előtt le véteti oldalokról a' fegyvert. A' fiai a' nagy Hertzegek attyokkal együtt dolgoznak a' hadi Kancelláriában, magok irnak, s' minden dolgokat magok igazgatnak.

Most ismét új Rubelek verettetnek az Orosz Birodalomban, a' mellyeknek egyik oldalára egy kétfejű sás, a' másik oldalára pedig ezen igik vagynak fel mettzetve: *Ne nam, ne nam, no ime-ni tvojemu*, az az, nem nekünk, nem nekünk, hanem a' te nevednek.

A' *Kaukasz* kegye környékén lakó Tatárok közül tiz ezren, az ott lévő és 4000 főből állott Orosz katonaságot orozva meg támadták, de bezeg meg is adták hitetlenségeknak az árrat, mivel hat ezernél több el nem szaladhatott, a' több bit a' *Montaj* Kánnak testvér öttisével *Gudovittsal* együtt meg eméltette az Orosz fegyvernek az éle.

A' *Persák* is elégtelenek lévén az Orosz seregeknek való ellentállásra, mind szellyel futottak, és nints, a' kivel többé hadahozzanak az elsőbbek. A' többi magokat és vagyonaikat fel akarták az Orosz Császárnak adni, de ő meg elégedven 38 millió jobbágyaival, épen nem kíván *Persia*n uralkodni, el végezvén magában, hogy nem Birodalmának öregbitésére, hanem jobbágyainak böldegittatására fogja erejét fordítani.

Az Orosz ármádiánál lévő Orvosok, formaruháikon, és kalapjaikon lévő széles arany palzomant által fognak a' hadi tisztektől meg külömköztetni, egyéb aránt, valamint ezek, úgy ők is minden hadi tzimereket viselhetnek,

Magyar Ország.

Nógrád Vármegyéből Jan. 7-ikén. A' mostani hószú téli estéken, a' többek közt, három új Magyar könyvet olvastam által. Az *első* ifjú Gróf *Teleky Domokos* Ő Nagysága utazása. A' mi ezt illeti, nagy ditsőségére szolgál ezen ifjú Méltóságnak, hogy minekelötte ditső eleinek példájok szerént idegen Országokba utazna, az előtt maga Hazáját ki tapasztalta, 's mindenütt nagy figyelme tességgel és olly szorgalmatossággal, a' minémüt még éltés emberekben is ritkán találhatni, minden nevezetes dolgokat szemesen meg vizsgálá, 's magának fel jegyze.

A' *második* könyvetske, ugyan ezen ifjú Grófnak fordítása, mellyben néhai Fels. Hertzegünk és kedves Nádor-Ispányunk *Sándor Leopold* emlékezetére írott *Birkenstock Tamás* Cs. K. Tanátsos Úr deák verseit magyarra fordította. — Esméretes már a' Hazánkban ezen Tanátsos Úrnak, másoké felett magassan fel emelkedett elméje, kinek az egekbe járó eszét igen nehéz, hanemha valakinek a' fenn repülésre maga a' Természet Ura ad sas szárnyakat, gondolattal utól érni. — De én bátorsággal állitom, hogy ifjú Gr. *Teleky Domokos* Úr ezt a' ditsiret nélkül szükölködő vers-szerzőt

az első verseiben tökéletesen utól érte. — *Birkenstock* Úr illy felségesen kezdi a' verseit:

*Expavit quod jam cunis adamante notarat
Decretum revocare parans, immobilis obstat
Causarum series, et ineluctabilis ordo.*

Gr. *Teleky Domokos* Úr, ekként fordította ezeket magyarra;

*A' Fatum maga meg rettent, másolni kívánná
Gyémánt vésővel már a' böltsőre fel írott
Végzését; az örök meg változhatatlan okoknak
Ebbe szövött sorai tartják meg kötve hatalmát.*

Gyönyörű, 's az eredet szerént való munkánál egy tseppel sem alábbvaló fordítás.

A' *harmadik* könyv, a' mellyet el olvasék a' *Milton el veszett Paraditsoma*. Ezt *Kapitány Bessenyei* Úr nemes mérészséggel, 's bizonyosan nem kis szerentsével fordította. Egy fegyver zörgéshez szokott Úrnak illy, a' képzelődést fel gyulasztó tsendes magánosságot, 's a' felső húrra tekert gondolkozó tehetségeknak álhatatos fel húzva való lételeket kívánó munkát véghez vinni igen sok, de egyzersmind igen nagy betsületre szolgáló dolog is. Ezen *Kapitány* Úrnak lehető *Zoilusi* ellen hirteleneben ezeket irám:

*Hogy Milton szárnyra költ, 's az égig repüle,
Látta Bessenyei, 's utánna készüle,
Nyomúlt Milton után szint' a' levegőig
'S el juta már épen a' Pikó tetőig;
Itt el vékonyodván az aër meg álla
Illy Felséges erőt bámúlva tsudállá
Még illy fent se repült senki Milton után
Tudd meg; 's Bessenyeit itilgesd az után.*